

Wychowanie do dialogu

PRACE NAUKOWE
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

„Pedagogika”

Tom XVII

**Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie**

Wychowanie do dialogu

pod red. Kazimierza Rędzińskiego

2008

Recenzent
Janusz SZTUMSKI

Redakcja naukowa
Kazimierz RĘDZIŃSKI

Korekta
Dariusz JAWORSKI

Redakcja techniczna
Piotr GOSPODAREK

Projekt okładki
Janusz PACUDA

© Copyright by Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2008

ISBN 978-83-7455-080-2
ISSN 1734-185X

Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (0-34) 378-43-29, fax (0-34) 378-43-19,
e-mail: wydawnictwo@ajd.czyst.pl

Spis treści

Od redaktora	7
CZĘŚĆ I. Różnorodność form dialogu	
Andrej SLODIČKA Ecumenical dialogue and its perspectives in Slovakia	11
Józef BANIAK Między wyborem i koniecznością. Kryzys powołania i identyfikacji kapłańskiej wśród księży rzymskokatolickich w Polsce. Studium socjologiczne	27
Adam WYSOCKI Rozwój duchowy człowieka w świetle poglądów św. Jana od Krzyża	69
Anna GIEDRYS Przełom w historii dialogu – trzy jego wymiary i znaczenia	93
Maria JANUKOWICZ Wielokulturowość a podmiotowe podejście do ucznia Innego.....	119
Beata ZAJĘCKA Terapia osób uzależnionych od alkoholu w jednostkach penitencjarnych.....	125
Adrianna SARNAT-CIASTKO Nastoletnie macierzyństwo – rozważania o sytuacji psychospołecznej młodocianych matek	141
Raul Andrzej KOSTA Wojny na Bliskim Wschodzie i ich wpływ na zakłócenie dialogu międzykulturowego na linii chrześcijaństwo–islam	159
CZĘŚĆ II. Z dziejów szkolnictwa i edukacji pozaszkolnej	
Kazimierz RĘDZIŃSKI Ukraińskie szkolnictwo średnie na uchodźstwie wojennym w latach 1914–1918	171

Aleksandra SIEDLACZEK-SZWED	
Towarzystwo Polskiej Macierzy Szkolnej Ziemi Wileńskiej w Drugiej Rzeczypospolitej	189
Barbara WLAŻLIK	
Wychowanie dziewcząt w XVI i XVII w.	199
Izabela ZIMOCH	
Znaczenie patriotyzmu dla młodzieży gimnazjalnej w środowisku wiejskim	211
Danuta APANEL	
Model polskiej szkoły integracyjnej – wybrane zagadnienia	231
Gertruda WIECZOREK	
Szkolny Ośrodek Kariery jako element wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego	245
Ewa SOSNOWSKA	
System pomocy dzieciom krzywdzonym	257
Lidia WŁODARSKA-ZOŁA	
Restrukturyzacja przygotowania zawodowego menedżerów w polskich uczelniach technicznych	269
 CZĘŚĆ III. Varia	
Kazimierz RĘDZIŃSKI	
Lidia Burzyńska-Wentland, <i>Strajki szkolne w Prusach Zachodnich w latach 1906–1907</i> , Gdańsk 2009, Wyd. Uniwersytetu Gdańskiego, ss. 255	279
Noty o autorach	283

Od redaktora

Tom XVII zeszytów naukowych z serii „Pedagogika”, wydawanej przez Akademię im. Jana Długosza w Częstochowie, nosi tytuł *Wychowanie do dialogu*, dominują w nim bowiem artykuły poruszające edukacyjny kontekst dialogu. Wychowawcze odniesienia owej kategorii mają bogatą tradycję. Korzeniami sięgają metody sokratycznej, w której dialogiczna współpraca nauczyciela i ucznia stanowi warunek *sine qua non* poznania i wiedzy. Współcześnie potrzebę dialogu wzmacnia idea edukacji wielokulturowej przygotowującej do współpracy z Innym. Nie bez znaczenia są w tym względzie pedagogiczne doświadczenia postmodernizmu, które zaowocowały rehabilitacją środowisk marginalizowanych. Młode pokolenie potrzebuje kompetencji potrzebnych do porozumienia w świecie różnych światopoglądów, religii i kultur.

W niniejszym numerze rocznika znalazło się szesnaście tekstów. Poruszono w nich zagadnienia pedagogiki dialogu, nie należą jednak do jednego dyskursu. Autorzy, pochodzący z takich ośrodków akademickich, jak Uniwersytet w Prešovie, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Szczeciński, Akademia Pedagogiczna w Słupsku czy Akademia Humanistyczno-Techniczna w Bielsku-Białej oraz z częstochowskiej uczelni, posłużyli się wieloma metodologiami nauk społecznych, by przybliżyć problematykę zawartą w tytule publikacji.

Z myślą o dotarciu do czytelnika obcojęzycznego każdy z artykułów wyposażono w krótkie streszczenie w języku angielskim, pozwalające zapoznać się z tematyką prezentowanego tekstu.

Tom podzielono na dwie części. Część pierwszą otwierają opracowania poświęcone dialogowi wyznaniowemu (Andrzej Słodička, Józef Baniak, Adam Wysocki, Anna Giedrys). Po nich znalazły się artykuły poświęcone dialogowi wielokulturowemu (Maria Janukowicz), zagadnieniom terapii więźniów alkoholików (Beata Zajęcka) i nastoletnim matkom (Adrianna Sarnat-Ciastko). Przedstawiono w nich gruntowną analizę problemów zasygnalizowanych i propozycje zmian. Część pierwszą zamyka tekst Raula Andrzeja Kosty na temat uwarunkowań dialogu między kulturą Wschodu a Zachodu

Część druga ma charakter historycznooświatowy i pedagogiczny. Kazimierz Rędziński scharakteryzował losy szkoły ukraińskiej na uchodźstwie w Austrii i w Czechach w latach 1914–1918. Aleksandra Siedlaczek-Szwed przybliżyła działalność opiekuńczo-wychowawczą Polskiej Macierzy Szkolnej na Wileńszczyźnie, a Barbara Wlazlik naszkicowała historię wychowania dziewcząt w XVI i XVII w. Z kolei tekst Izabeli Zimoch dotyczy badań patriotyzmu młodzieży gimnazjalnej, Danuta Apanel poruszyła problem integracji społecznej, a działalność szkolnych ośrodków kariery przedstawiła Gertruda Wiczorek. Charakterystykę systemu pomocy dzieciom krzywdzonym można znaleźć w tekście Ewy Sosnowskiej, Lidia Włodarska-Zoła zaś zamieściła artykuł poświęcony przemianom w kształceniu menedżerów w polskich uczelniach technicznych.

Na końcu tomu znalazła się recenzja pióra K. Rędzińskiego charakteryzująca publikację Lidii Burzyńskiej-Wentland na temat strajków szkolnych w Prusach Zachodnich w latach 1906–1907.

Jako redaktor naukowy serii „Pedagogika” wyrażam nadzieję, że publikacja spotka się z zainteresowaniem osób zawodowo parających się zagadnieniami wychowania i dialogu, a także studentów kierunków humanistycznych.

Redaktor naukowy

Noty o autorach

Andrej SLODIČKA,	ks. prof. dr hab., Uniwersytet w Preszowie (Słowacja)
Józef BANIAK,	prof. dr hab., Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Adam WYSOCKI,	dr, UAM w Poznaniu
Anna GIEDRYS,	mgr, Uniwersytet Szczeciński
Maria JANUKOWICZ,	dr, AJD w Częstochowie
Adrianna SARNAT-CIASTKO,	mgr, AJD w Częstochowie
Beata ZAJĘCKA,	dr, AJD w Częstochowie
Raul Andrzej KOSTA,	dr, Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej
Kazimierz RĘDZIŃSKI	dr hab., prof. w AJD w Częstochowie
Aleksandra SIEDLACZEK-SZWED,	dr, AJD w Częstochowie
Barbara WLAŻLIK,	dr Przedszkole Publiczne nr 2 w Wieruszowie
Izabela ZIMOCH,	mgr, Gimnazjum im. Jana Pawła II w Galewiczach
Danuta APANEL,	dr, Akademia Pedagogiczna w Słupsku
Gertruda WIECZOREK,	dr, AJD w Częstochowie
Ewa SOSNOWSKA,	mgr, AJD w Częstochowie
Lidia WŁODARSKA-ZOŁA,	dr, Politechnika Częstochowska